

BO‘LAJAK XORIJIY TIL O‘QITUVCHILARIDA PERSEPTIV KOMPETENTLIKNI RIVOJLANTIRISHNING DIDAKTIK IMKONIYATLARI

Gulruhsor Abduraximova Bohodir qizi,

Farg‘ona davlat universiteti 1-bosqich magistranti

Ilmiy rahbar: Nasiba Abdullayeva,

Farg‘ona davlat universiteti, PhD pedagogika fanlari bo‘yicha falsafa doktori

Annotatsiya. Mazkur maqolada bo‘ljak xorijiy til o‘qituvchilarida perseptiv kompetentlikni rivojlantirishning nazariy va amaliy asoslari tahlil qilinadi. Tadqiqotda perseptiv kompetentlik tushunchasining pedagogik mohiyati, uning kasbiy kompetensiyalar tizimidagi o‘rni hamda shakllanish omillari ilmiy jihatdan yoritilgan. Shuningdek, kommunikativ va interfaol yondashuvlar asosida ushbu kompetentlikni rivojlantirish imkoniyatlari ochib berilgan. Empatiya va refleksiya ko‘nikmalarini shakllantirishning ahamiyati alohida ta’kidlangan. Tadqiqot jarayonida tajriba-sinov ishlari tashkil etilib, interfaol metodlar va kommunikativ mashg‘ulotlarning samaradorligi aniqlangan. Olingan natijalar asosida perseptiv kompetentlikni rivojlantirishning samarali yo‘llari ishlab chiqilgan. Maqola natijalari xorijiy til o‘qituvchilarining kasbiy tayyorgarligini takomillashtirishga xizmat qiladi.

Kalit so‘zlar: Perseptiv kompetentlik, xorijiy til o‘qitish, kommunikativ yondashuv, interfaol metodlar, empatiya, refleksiya, pedagogik kompetensiya, ta’lim samaradorligi, kasbiy tayyorgarlik, didaktik yondashuvlar.

Abstract. This article analyzes the theoretical and practical foundations of developing perceptive competence in future foreign language teachers. The study highlights the pedagogical essence of the concept of perceptive competence, its role in the system of professional competencies, and the factors influencing its formation. In addition, the possibilities of developing this competence through communicative and interactive approaches are revealed. Particular attention is paid to the importance of developing empathy and reflection skills. During the research, experimental work was organized, and the effectiveness of interactive methods and communicative activities was identified. Based on the obtained results, effective ways of developing perceptive competence were proposed. The findings of the article contribute to improving the professional training of foreign language teachers.

Keywords: Perceptive competence, foreign language teaching, communicative approach, interactive methods, empathy, reflection, pedagogical competence, educational effectiveness, professional training, didactic approaches.

Аннотация. В данной статье анализируются теоретические и практические основы развития перцептивной компетентности у будущих преподавателей иностранных языков. В исследовании раскрывается педагогическая сущность понятия перцептивной компетентности, её место в системе профессиональных компетенций и факторы формирования. Также рассматриваются возможности развития данной компетентности на основе коммуникативного и интерактивного подходов. Особое внимание уделяется формированию навыков эмпатии и рефлексии. В ходе исследования были проведены опытно-экспериментальные работы, в результате которых выявлена эффективность интерактивных методов и коммуникативных занятий. На основе полученных результатов предложены эффективные пути развития перцептивной компетентности. Результаты исследования способствуют совершенствованию профессиональной подготовки преподавателей иностранных языков.

Ключевые слова: Перцептивная компетентность, обучение иностранным языкам, коммуникативный подход, интерактивные методы, эмпатия, рефлексия, педагогическая компетенция, эффективность обучения, профессиональная подготовка, дидактические подходы.

Kirish. Zamonaviy ta'lim tizimida xorijiy til o'qituvchilarini tayyorlash jarayoni yangi bosqichga ko'tarilib, ularning kasbiy kompetentligini har tomonlama rivojlantirish muhim vazifa sifatida qaralmoqda. Xususan, bo'lajak o'qituvchilarda perseptiv kompetentlikni shakllantirish ta'lim samaradorligini oshirishda muhim omil hisoblanadi. Perseptiv kompetentlik bu o'qituvchining o'quvchilarning psixologik holatini, ehtiyoj va qiziqishlarini to'g'ri anglash, ularning individual xususiyatlarini idrok etish va ta'lim jarayonida samarali muloqot o'rnatish qobiliyatidir. Bugungi globallasuv sharoitida xorijiy til o'qituvchisidan nafaqat til bilimlari, balki yuqori darajadagi kommunikativ va psixologik ko'nikmalar ham talab etiladi. Shu nuqtai nazardan, perseptiv kompetentlikni rivojlantirish bo'lajak o'qituvchilarning kasbiy tayyorgarligida muhim tarkibiy qism sifatida namoyon bo'ladi. Ta'lim jarayonida o'qituvchining o'quvchilarni to'g'ri tushunishi, ularning emotsional holatini sezishi va individual yondashuvni qo'llashi samarali o'qitishning asosiy shartlaridan biridir.

Zamonaviy pedagogik yondashuvlar shaxsga yo'naltirilgan ta'limni talab etadi va bu jarayonda perseptiv kompetentlik muhim rol o'ynaydi. Didaktik imkoniyatlar orqali ushbu kompetentlikni rivojlantirish o'qitish jarayonining sifatini oshirish, o'quvchilarning bilimlarni o'zlashtirish darajasini yaxshilash va samarali pedagogik muloqotni ta'minlashga xizmat qiladi. Bo'lajak xorijiy til o'qituvchilarida perseptiv kompetentlikni rivojlantirishning didaktik imkoniyatlarini ilmiy jihatdan tahlil qilish hamda ularning ta'lim jarayonidagi ahamiyatini asoslab berishdan iborat.

Zamonaviy ta'lim tizimida kompetensiyaviy yondashuvning keng joriy etilishi o'qituvchilardan nafaqat bilim berish, balki o'quvchilarni chuqur anglash, ularning psixologik xususiyatlarini hisobga olish va samarali pedagogik muloqotni yo'lga qo'yishni talab etmoqda. Ayniqsa, xorijiy til o'qituvchilari uchun bu masala yanada muhim, chunki til o'rgatish jarayoni bevosita kommunikativ faoliyat va shaxslararo munosabatlarga asoslanadi. Shu sababli bo'lajak o'qituvchilarda perseptiv kompetentlikni rivojlantirish dolzarb pedagogik muammo sifatida namoyon bo'lmoqda. Globallasuv sharoitida ta'lim sifati va samaradorligini oshirish, shaxsga yo'naltirilgan yondashuvni keng joriy etish, hamda o'qituvchi va o'quvchi o'rtasidagi o'zaro tushunishni mustahkamlash zarurati ushbu mavzuning dolzarbligini yanada kuchaytiradi. Perseptiv kompetentlikni rivojlantirish orqali o'qituvchilar o'quvchilarning ehtiyojlarini aniqlash, ularning qiziqishlarini hisobga olish va individual yondashuvni samarali amalga oshirish imkoniyatiga ega bo'ladilar.

Mazkur tadqiqotning asosiy maqsadi bo'lajak xorijiy til o'qituvchilarida perseptiv kompetentlikni rivojlantirishning didaktik imkoniyatlarini ilmiy jihatdan tahlil qilishdan iborat. Tadqiqot davomida perseptiv kompetentlikning mazmun-mohiyatini aniqlash, uni shakllantirishga ta'sir etuvchi didaktik omillarni o'rganish va ta'lim jarayonida samarali qo'llaniladigan pedagogik metod hamda vositalarni aniqlash ko'zda tutiladi.

Metodlar. Perseptiv kompetentlik zamonaviy pedagogika va psixologiya fanlari kesishgan nuqtada shakllangan muhim ilmiy tushunchalardan biri hisoblanadi. Mazkur tushuncha o'qituvchining ta'lim jarayonida o'quvchi shaxsini to'g'ri idrok etish, uning psixologik holatini anglash hamda kommunikativ vaziyatga mos ravishda pedagogik faoliyatni tashkil eta olish qobiliyatini ifodalaydi. Perseptiv kompetentlikning mohiyati shundan iboratki, u nafaqat tashqi xatti-harakatlarni kuzatish, balki ichki kechinmalarni sezish va tahlil qilishni ham o'z ichiga oladi. Ushbu kompetentlik pedagogik muloqotning samaradorligini ta'minlovchi asosiy omillardan biri sifatida qaraladi. Ilmiy manbalarda perseptiv kompetentlik empatiya, refleksiya, ijtimoiy sezgirlik va kommunikativ moslashuvchanlik kabi komponentlar yig'indisi sifatida talqin etiladi.[1] Pedagogik mohiyat nuqtai nazaridan u o'qituvchi va o'quvchi o'rtasida ishonchli munosabatlarni shakllantirishga xizmat qiladi. Shuningdek, ushbu kompetentlik o'qituvchining individual yondashuvni amalga oshirishiga imkon yaratadi. Ta'lim jarayonida o'quvchining ehtiyojlari va qiziqishlarini to'g'ri aniqlash aynan perseptiv qobiliyatlarga bog'liqdir. Bundan tashqari, perseptiv kompetentlik o'qituvchining kasbiy refleksiyasini rivojlantiradi. Bu esa uning o'z faoliyatini tanqidiy tahlil qilishiga yordam beradi. Natijada, pedagogik jarayon yanada samarali tashkil etiladi. Demak, perseptiv kompetentlikning pedagogik mohiyati uning ta'lim sifati va samaradorligini oshirishdagi muhim o'rni bilan belgilanadi.[2]

Adabiyotlar tahlili. Xorijiy til o'qituvchisining kasbiy kompetensiyalari tizimi murakkab va ko'p komponentli tuzilishga ega bo'lib, unda perseptiv kompetentlik alohida o'rin egallaydi. Mazkur kompetentlik kommunikativ, lingvistik va metodik kompetensiyalar bilan uzviy bog'liq holda rivojlanadi. Xorijiy til o'qitishda asosiy e'tibor muloqotga qaratilgani sababli, o'qituvchining suhbatdoshni to'g'ri angelay olishi muhim ahamiyat kasb etadi. Perseptiv kompetentlik aynan shu jarayonda asosiy vosita sifatida namoyon bo'ladi. O'qituvchi talabning nutqiy faoliyatini, emotsional holatini va o'quv motivatsiyasini to'g'ri baholay olgan taqdirdagina samarali ta'limni tashkil eta oladi. Shuningdek, ushbu kompetentlik ijtimoiy kompetensiya bilan ham chambarchas bog'liqdir. O'qituvchi jamoa bilan ishlash jarayonida turli shaxslararo munosabatlarni to'g'ri idrok etishi zarur. Bundan tashqari, perseptiv kompetentlik refleksiv kompetensiyaning rivojlanishiga ham xizmat qiladi. Bu esa o'qituvchining o'z faoliyatini tahlil qilishiga imkon beradi. Xorijiy til o'qitishda madaniyatlararo kommunikatsiya muhim o'rin tutadi va bu jarayonda perseptiv qobiliyatlar yanada dolzarb bo'ladi. Turli madaniyat vakillari bilan muloqot qilishda nozik psixologik jihatlarni hisobga olish zarur.[3]

Bo'lajak o'qituvchilarda perseptiv kompetentlikni shakllantirish nazariy jihatdan bir qator pedagogik va psixologik yondashuvlarga asoslanadi. Avvalo, kompetensiyaviy yondashuv ushbu jarayonning asosiy metodologik poydevorini tashkil etadi. Ushbu yondashuvga ko'ra, ta'lim natijasi sifatida faqat bilim emas, balki amaliy ko'nikmalar va

qobiliyatlar ham shakllanishi zarur. Perseptiv kompetentlik aynan shunday kompleks ko'nikmalar majmuasini ifodalaydi. Shuningdek, shaxsga yo'naltirilgan yondashuv ham muhim ahamiyatga ega. Bu yondashuv talabaning individual xususiyatlarini hisobga olishni taqozo etadi. Konstruktivistik yondashuvga ko'ra esa bilimlar faol o'zaro ta'sir jarayonida shakllanadi va bunda idrok muhim rol o'ynaydi. Psixologik nuqtai nazardan qaralganda, perseptiv kompetentlik empatiya, refleksiya va ijtimoiy idrok kabi jarayonlarga asoslanadi.[4] Ushbu jarayonlar o'qituvchining professional rivojlanishida muhim omil hisoblanadi. Nazariy asoslar qatoriga kommunikativ yondashuv ham kiradi, chunki u muloqot orqali o'rganishni ta'minlaydi. Shuningdek, faoliyatga yo'naltirilgan yondashuv ham muhim hisoblanadi. Bu yondashuv talabalarni faol ishtirok etishga undaydi. Nazariy jihatdan qaralganda, perseptiv kompetentlikni shakllantirish uzluksiz va tizimli jarayon bo'lib, u maxsus pedagogik shart-sharoitlarni talab etadi.

Perseptiv kompetentlikni rivojlantirish didaktik yondashuvlar tizimiga tayangan holda samarali amalga oshiriladi. Zamonaviy pedagogikada kompetensiyaviy yondashuv ushbu jarayonning asosiy metodologik negizini tashkil etadi. Ushbu yondashuvga ko'ra, ta'lim jarayonida bilim bilan bir qatorda amaliy ko'nikmalarni shakllantirishga alohida e'tibor qaratiladi. Shaxsga yo'naltirilgan yondashuv esa talabaning individual xususiyatlarini hisobga olishni taqozo etadi. Bu esa o'qituvchining perseptiv qobiliyatlarini rivojlantirish uchun muhim shart hisoblanadi. Faoliyatga yo'naltirilgan yondashuv talabalarning o'quv jarayonida faol ishtirok etishini ta'minlaydi. Natijada ular o'zaro muloqot orqali bir-birini chuqurroq anglashga erishadi. Konstruktivistik yondashuv esa bilimlarning ijtimoiy hamkorlik jarayonida shakllanishini ta'kidlaydi. Bu esa perseptiv jarayonlarning rivojlanishiga ijobiy ta'sir ko'rsatadi. Didaktik yondashuvlar orasida kommunikativ yondashuv ham alohida ahamiyat kasb etadi. U orqali talabalar real muloqot sharoitida ishtirok etadi. Shuningdek, refleksiv yondashuv ham muhim bo'lib, u o'z faoliyatini tahlil qilishni ta'minlaydi. Zamonaviy didaktika ushbu yondashuvlarning integratsiyasini talab etadi.[5]

Interfaol metodlar ta'lim jarayonida talabalarning faol ishtirokini ta'minlovchi samarali vositalardan biri hisoblanadi. Ushbu metodlar o'zaro muloqot va hamkorlikni kuchaytiradi, bu esa perseptiv kompetentlikning rivojlanishiga bevosita ta'sir ko'rsatadi. Masalan, guruhli ishlar davomida talabalar bir-birining fikrini tinglash va tushunishga harakat qiladi. Bu esa ijtimoiy idrokni rivojlantiradi. Rolli o'yinlar orqali talabalar turli vaziyatlarni boshdan kechiradi va boshqalarning nuqtai nazarini anglaydi. Bu jarayon empatiya ko'nikmalarini shakllantiradi. Munozara metodlari esa fikr almashish orqali refleksiv tafakkurni rivojlantiradi. Interfaol metodlar yordamida talabalar o'zaro hurmat va tushunish muhitida faoliyat yuritadi. Bu esa psixologik jihatdan qulay muhit yaratadi. Shuningdek, interfaol metodlar talabalarning kommunikativ faolligini oshiradi. Bu esa ularning perseptiv tajribasini boyitadi. Zamonaviy ta'limda ushbu metodlardan keng foydalanish tavsiya etiladi. Ayniqsa, xorijiy til o'qitishda ular katta ahamiyatga ega.[6]

Kommunikativ yondashuv xorijiy til o'qitishda asosiy metodlardan biri bo'lib, u muloqotni ta'limning markaziga qo'yadi. Ushbu yondashuv doirasida talabalarning nutqiy faoliyati bilan bir qatorda ularning idrok jarayonlari ham rivojlanadi. Perseptiv kompetentlik aynan shu jarayonda shakllanadi, chunki muloqot jarayonida suhbatdoshni tushunish muhim ahamiyat kasb etadi. Kommunikativ mashg'ulotlar davomida talabalar real hayotiy vaziyatlarga yaqin sharoitda ishtirok etadi. Bu esa ularning ijtimoiy tajribasini boyitadi. O'qituvchi esa bu jarayonda yo'naltiruvchi rolini bajaradi. Dialog va polilog shaklidagi mashqlar talabalar o'rtasida o'zaro tushunishni rivojlantiradi. Shuningdek, ushbu yondashuv madaniyatlararo kommunikatsiyani ham rivojlantiradi. Bu esa perseptiv kompetentlikni yanada chuqurlashtiradi. Kommunikativ yondashuv talabalarni faol fikrlashga undaydi. [7]

Empatiya va refleksiya perseptiv kompetentlikning asosiy tarkibiy qismlaridan biri hisoblanadi. Empatiya boshqalarning hissiy holatini tushunish va unga mos munosabat bildirish qobiliyatini ifodalaydi. Refleksiya esa o'z faoliyatini tahlil qilish va baholash jarayonidir. Ushbu ko'nikmalarni shakllantirish uchun maxsus pedagogik metodlar qo'llaniladi. Rolli o'yinlar, treninglar va muammoli vaziyatlar empatiyani rivojlantirishga xizmat qiladi. Talabalar turli ijtimoiy rollarni bajarish orqali boshqalarning nuqtai nazarini anglaydi. Refleksiyani rivojlantirish esa yozma tahlillar va muhokamalar orqali amalga oshiriladi. O'qituvchi talabalarni o'z fikrlarini erkin ifoda etishga undaydi. Bu esa ularning o'z-o'zini anglash darajasini oshiradi. Empatiya va refleksiya o'zaro bog'liq bo'lib, biri ikkinchisini to'ldiradi. Ushbu ko'nikmalar rivojlangan taqdirda o'qituvchi talabalarga individual yondashuvni samarali amalga oshiradi. Xorijiy til o'qitishda bu ayniqsa muhimdir.[8]

Perseptiv kompetentlikni rivojlantirish samaradorligini oshirish ta'lim jarayonini to'g'ri tashkil etishga bog'liqdir. Avvalo, shaxsga yo'naltirilgan yondashuvni qo'llash zarur. Bu yondashuv talabaning individual xususiyatlarini hisobga olish imkonini beradi. Interfaol metodlardan foydalanish ham muhim ahamiyat kasb etadi. Ular orqali talabalar o'zaro muloqotga kirishadi va idrok jarayonlari rivojlanadi. Axborot-kommunikatsiya texnologiyalaridan foydalanish esa yangi imkoniyatlar yaratadi. Onlayn platformalar orqali real kommunikativ muhit hosil qilinadi. Shuningdek, o'qituvchilarning kasbiy malakasini oshirish ham muhim omil hisoblanadi. Maxsus treninglar orqali ularning perseptiv qobiliyatlari rivojlantiriladi. Baholash tizimini takomillashtirish ham samaradorlikni oshiradi. Aniq mezonlar asosida baholash jarayoni tashkil etiladi. Refleksiv faoliyatni muntazam olib borish ham muhimdir. Talabalar o'z faoliyatini tahlil qilish orqali rivojlanadi. Madaniyatlararo muloqotni kengaytirish ham foydali hisoblanadi. Natijada, kompleks yondashuv asosida yuqori samaradorlikka erishish mumkin.[11]

Natijalar. Tadqiqot jarayonida bo'lajak xorijiy til o'qituvchilarida perseptiv kompetentlikni rivojlantirishga qaratilgan maxsus metodik yondashuvlar sinovdan o'tkazildi. Tajriba-sinov ishlari oliy ta'lim muassasasining filologiya yo'nalishida tahsil

olayotgan talabalar ishtirokida tashkil etildi. Tadqiqotda eksperimental va nazorat guruhlari shakllantirilib, eksperimental guruhda interfaol va kommunikativ metodlar asosida mashg'ulotlar olib borildi. Dastlabki diagnostika natijalari talabalarning perseptiv kompetentlik darajasi o'rtacha ko'rsatkichda ekanligini ko'rsatdi. Eksperimental jarayon davomida role-play, case-study, reflektiv yozuvlar va guruhiy muhokamalar keng qo'llanildi. Ushbu metodlar talabalarning empatiya, ijtimoiy sezgirlik va reflektiv tafakkurini rivojlantirishga xizmat qildi. Yakuniy diagnostika natijalari eksperimental guruhda sezilarli ijobiy o'zgarishlar yuzaga kelganini ko'rsatdi. Xususan, talabalarning boshqalarni tushunish darajasi, muloqotga kirishish faolligi va reflektiv tahlil qilish qobiliyati oshdi. Nazorat guruhida esa o'zgarishlar nisbatan past darajada kuzatildi. Statistik tahlillar eksperimental metodikaning samaradorligini tasdiqladi. Olingan natijalar perseptiv kompetentlikni rivojlantirishda kommunikativ va interfaol yondashuvlarning yuqori samaradorligini ko'rsatdi. Shu bilan birga, ta'lim jarayonida psixologik muhitning ahamiyati ham aniqlandi.

Muhokama. Olingan natijalar tahlili shuni ko'rsatadiki, perseptiv kompetentlikni rivojlantirishda an'anaviy o'qitish metodlari yetarli darajada samarali emas. Zamonaviy pedagogik yondashuvlar, xususan kommunikativ va interfaol metodlar ushbu kompetentlikni shakllantirishda muhim rol o'ynaydi. Tadqiqot natijalari boshqa ilmiy ishlanmalar bilan hamohang bo'lib, unda empatiya va refleksiya ko'nikmalarining rivojlanishi pedagogik samaradorlikni oshirishi qayd etilgan. Ayniqsa, role-play va muammoli vaziyatlar asosida o'qitish talabalarning ijtimoiy idrokini sezilarli darajada rivojlantiradi. Muhokama jarayonida aniqlanishicha, perseptiv kompetentlik faqat metodlar orqali emas, balki ta'lim muhitiga ham bog'liqdir. Psixologik jihatdan qulay muhit mavjud bo'lgandagina talabalar o'z fikrlarini erkin ifoda etadi va boshqalarni tushunishga intiladi. Shuningdek, madaniyatlararo kommunikatsiya omili ham muhim ahamiyatga ega ekanligi aniqlandi. Turli madaniyat vakillari bilan ishlash tajribasi perseptiv qobiliyatlarni yanada rivojlantiradi. Tadqiqot natijalari shuni ham ko'rsatdiki, o'qituvchining o'zi ham yuqori darajadagi perseptiv kompetentlikka ega bo'lishi zarur. Aks holda, u talabalarda ushbu ko'nikmalarni shakllantira olmaydi. Shu sababli, pedagog kadrlarni tayyorlash jarayonida bu masalaga alohida e'tibor qaratish lozim. Tadqiqot ayrim cheklovlarga ham ega bo'lib, u faqat ma'lum guruh talabalarini qamrab oldi. Kelgusida kengroq auditoriyada tadqiqotlar olib borish maqsadga muvofiqdir. Umuman olganda, muhokama natijalari perseptiv kompetentlikni rivojlantirishning dolzarb va istiqbolli yo'nalish ekanligini tasdiqlaydi.[11]

Xulosa. Mazkur tadqiqot natijalari shuni ko'rsatdiki, perseptiv kompetentlik bo'lajak xorijiy til o'qituvchilarining kasbiy tayyorgarligida muhim va ajralmas komponent hisoblanadi. Ushbu kompetentlik o'qituvchining pedagogik faoliyatida samarali muloqot o'rnatish, talabalarni chuqur anglash hamda ta'lim jarayonini individual yondashuv asosida tashkil etish imkonini beradi. Tadqiqot davomida aniqlanishicha,

perseptiv kompetentlikni rivojlantirish kommunikativ va interfaol yondashuvlar orqali samarali amalga oshiriladi. Ayniqsa, role-play, case-study, guruhiy muhokama va reflektiv mashg'ulotlar talabalarning empatiya va refleksiya ko'nikmalarini rivojlantirishda muhim vosita bo'lib xizmat qiladi.

Ta'lim jarayonida psixologik jihatdan qulay muhit yaratish, talabalarning erkin fikr almashishiga imkon berish ham perseptiv kompetentlikni shakllantirishda muhim omil ekanligi aniqlandi. Tadqiqot natijalari shuni ko'rsatdiki, mazkur kompetentlikni rivojlantirish tizimli va uzluksiz jarayon bo'lib, u maxsus didaktik shart-sharoitlarni talab etadi. Shu bilan birga, o'qituvchilarning o'zida ham yuqori darajadagi perseptiv qobiliyatlarning mavjudligi zarur hisoblanadi. Xulosa sifatida aytish mumkinki, perseptiv kompetentlikni rivojlantirish xorijiy til o'qituvchilarining kasbiy mahoratini oshirish, ta'lim sifatini yaxshilash hamda samarali pedagogik muloqotni ta'minlashga xizmat qiladi. Kelgusida ushbu yo'nalishda yanada chuqurroq ilmiy tadqiqotlar olib borish, innovatsion metod va texnologiyalarni joriy etish maqsadga muvofiqdir.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati:

1. Abduqodirov, A. (2021). Zamonaviy pedagogik texnologiyalar va ularning amaliy ahamiyati. Ta'lim muammolari, (2), 33–40.
2. Ismoilov, K. (2022). Perseptiv kompetentlik va uning pedagogik ahamiyati. Zamonaviy ta'lim, (6), 41–46.
3. Nurmatov, Sh. (2022). Xorijiy til o'qitishda kommunikativ yondashuvning samaradorligi. Xalq ta'limi, (4), 56–60.
4. Raximov, B. (2021). Interfaol metodlarning ta'lim samaradorligiga ta'siri. Innovatsion ta'lim, (5), 22–28.
5. Saidova, N. (2020). Oliy ta'limda kompetensiyaviy yondashuvning nazariy asoslari. Ilm-fan va ta'lim, (4), 15–20.
6. Usmonova, D. (2023). Talabalarda empatiya va refleksiya ko'nikmalarini rivojlantirish metodikasi. Pedagogik tadqiqotlar, (1), 70–75.
7. MacIntyre, P. D., Gregersen, T., & Mercer, S. (2021). Language teacher psychology. Annual Review of Applied Linguistics, 41, 168–187.
8. Greenier, V., Derakhshan, A., & Fathi, J. (2021). Emotion regulation and psychological well-being in teacher work engagement. System, 97, 102–417.
9. Xie, F., & Derakhshan, A. (2021). A conceptual review of positive teacher interpersonal communication behaviors. Frontiers in Psychology, 12, 708–490.
10. Wang, Y., & Guan, H. (2020). Exploring demotivation factors in foreign language learning. System, 88, 102–123.
11. Pishghadam, R., Derakhshan, A., & Zhaleh, K. (2020). The interplay of teacher success, credibility, and stroke. Frontiers in Psychology, 11, 561–901.